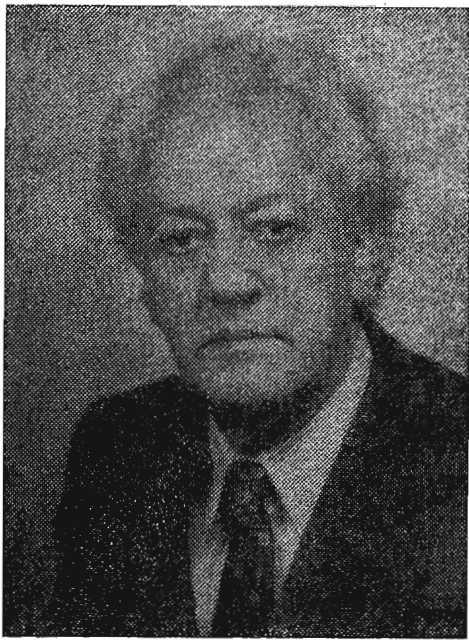

Професор д-р Емил Петров Белмуस्ताков (1915—1986)

На 20 февруари 1986 г. почина известният български геолог, учен и педагог проф. д-р Емил Петров Белмуस्ताков. С неговата смърт българската палеонтология и стратиграфия губят един от своите утвърдени представители.

Проф. Емил Белмуस्ताков е роден на 28 май 1915 г. във Враца в семейство на учители. Основно и средно образование получава в Родния си град. След отбиване на военната служба, през 1937 г., записва специалността естествена история при Софийския университет „Климент Охридски“, която завършва през 1941 г. Скоро след това се записва като кандидат за академичен изпит (докторат) по геология и започва специализация към катедрата по Геология на Софийския университет. След участие като офицер в първата фаза на Отечествената война, през 1945 г. е назначен за гимназиален учител във Враца. През септември 1945 г. е избран за асистент по геология в Софийския университет, където постъпва на

работа през ноември същата година. Наред с преподавателската работа той се включва веднага в геолого-проучвателните задачи, поставени от нуждите на новото тогава социалистическо строителство. В началото участва в проучванията на Свогенския възлищен басейн и на язовир „Малък Искър“. През 1947—1949 г. активно участва в геоложките проучвания на язовир „В. Коларов“, за което е награден с „Народен орден на труда“ — сребърен. Допринесъл е също за изследванията на хидротехническите съоръжения по р. Вьча, Балканския възлищен басейн и Североизточна България. Този дългогодишен труд е отразен в участието му като съавтор на 12 научно-производствени доклада. Едновременно с това завършва докторската си дисертация на тема „Геология на южната част на областта Пиянец“, която защитава успешно през 1948 г. През 1954 г. е избран за старши научен сътрудник в Геологическия институт на БАН, където завежда секцията по палеонтология и изпълнява длъжността научен секретар на института. През този период Емил Белмуस्ताков не скъсва отношенията си с университета, където чете лекции като хоноруван преподавател. През 1963 г. е избран за доцент и преминава на работа в катедрата по Динамична и исторична геология, а от 1966 г. е професор. От 1973 г. до пенсионирането му през 1981 г. е ръководител на катедрата.

През дългогодишната си учебно-преподавателска работа проф. Ем. Белмуस्ताков е водил практически занятия и е чел лекции по Основи на геологията, Исторична геология и История на геологията. Ръководил е аспиранти, дипломанти, учебни и производствени практики. Към преподавателската си работа винаги се е отнасял с изключителна сериозност и задълбоченост. Написал е в съавторство учебници по Въведение в геологията и Исторична геология.

Научноизследователската си работа проф. Ем. Белмуस्ताков започва с регионално-геоложки въпроси, свързани с докторската му дисертация и проучвателната дейност. Скоро след това той се ориентира към целенасочено и специализирано изучаване на палеогенската система у нас. Самостоятелно или в колектив с други автори на вниманието му са стояли стратиграфията и палеонтологията на лютеса и приабона в Източна Стара планина, на палеоцена в плоскогорията на Североизточна Бъл-

гария, Луковитско и Габровско, на палеогенските отложения в Чирпанско, Хасковско и Кърджалийско. Разработвал е и някои теоретични въпроси за етажната подялба на палеогена. Особено място в творчеството му заема монографията за големите фораминифери на палеогена в поредицата „Фосилите на България“. Проф. Белмустаков има научни и практически приноси в изучаването на палеогенските отложения в Албания и Куба. В научноизследователската си работа той се отличаваше с отговорно и задълбочено отно-

шение към проблемите. На него бяха чужди прибързаността и стремежът към голям брой публикации. Един от авторитетните специалисти в своята област, той беше признат както у нас, така и в чужбина.

Колегите и приятелите му, неговите многобройни ученици и цялата геоложка обществена у нас ще запазят светлия спомен за човека, преподавателя и учения проф. Емил Белмустаков.

Г. Мандов

Академик Дмитрий Сергеевич Коржинский (1899—1985)

На 16 декември 1985 г. почина видният съветски учен академик Дмитрий Сергеевич Коржинский, почетен член на Европейския геологически съюз, на Всесъюзното минералогическо дружество, на Минералогическите дружества на Великобритания, САЩ и ГДР, на Лондонското геологическо дружество и на Академията на естествоизпитателите в ГДР. Героят на социалистическия труд, лауреатът на Ленинска и Държавна награда академик Дмитрий Сергеевич Коржинский дълго време е бил председател на Националния геологически комитет на СССР, директор на Института по експериментална минералогия на АН СССР, главен редактор на списание „Геология рудных

месторождений“, вицепрезидент на Всесъюзното минералогическо дружество и на Международната минералогическа асоциация. Бил е завеждащ Отдел по метасоматизъм и метаморфизъм в ИГЕМ към АН СССР — от неговото създаване през 1956 г. до края на своя живот.

Научните проблеми в творчеството на Д. С. Коржинский са свързани с физико-химичното направление в минералогията, петрологията, геохимията и рудообразуването и са в основата на възникването на един нов отрасъл на знания в областта на геохимичните науки — физическата геохимия или физико-химичната петрология.

Първите си успехи в приложението на физико-химията в петрологията Д. С. Коржинский постига още в 30-те години по време на геоложкото картиране на огромни райони като Алданския щит и Прибайкалието. Наред със стратиграфската схема на кристалина в Алданския щит и предсказаното наличие на флогопитови находища е лансирана теорията за диференциалната подвижност на компонентите при метасоматизма, за фацесите на дълбочинност на основата на реактите на карбонатизация и са разработени основните положения на теорията на парагенетичния анализ и теорията на фазовото съответствие и термодинамичния анализ на флуидния режим на минералообразуването. Докторската дисертация на Д. С. Коржинский третира проблемите на минералогическите фацеси на дълбочинност.

Въз основа на работата на Д. С. Коржинский и сътрудниците на ИГЕМ за Туринските медноскарнови месторождения в Урал е била създадена теорията за контактово-реакционното образуване на скарните и поделянето им на контактово инфилтрационни и дифузионни. През 1943 г. Д. С. Коржинский е бил избран за член-кореспондент на АН СССР, а през 1953 г. за академик.

Теорията на киселинно-основната еволюция на хидротермалните разтвори, трудовете за трансмагматичните разтвори, киселинно-основ-